

Opinia prawna

dotycząca projektu uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji do spraw Budżetu Obywatelskiego Rady Miejskiej w Tarnowie

BRP.0006.12.2024

Przedmiotem niniejszej opinii jest przedłożony przez Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości w Radzie Miejskiej w Tarnowie projekt uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji do spraw Budżetu Obywatelskiego Rady Miejskiej w Tarnowie.

Wskazany projekt oparty został na treści art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721), w związku z § 14 ust. 1 Statutu Gminy Miasta Tarnowa stanowiącego załącznik do uchwały Nr VII/72/2003 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 20 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Miasta Tarnowa (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2016 r. poz. 2925, z 2018 r. poz. 7314, z 2019 r. poz. 9494, z 2020 r. poz. 6220 oraz z 2021 r. poz. 6397).

Z powołanych przepisów wynika, że rada gminy ze swojego grona może powoływać stałe i doraźne komisje do określonych zadań, ustalając przedmiot działania oraz skład osobowy.

Teoretycznie projekt uchwały odpowiada powołanym regulacjom, gdyż zawiera w swej treści wskazanie miejsca na skład osobowy Komisji oraz przedmiot jej działalności, do którego należeć ma:

- 1) promowanie idei Budżetu Obywatelskiego,
- 2) opracowanie zasad Budżetu Obywatelskiego w porozumieniu z Prezydentem Miasta Tarnowa,
- 3) monitorowanie przebiegu wdrożenia i wykonania Budżetu Obywatelskiego,
- 4) zapoznawanie się z analizami formalno – prawnymi wszelkich zadań zgłoszonych przez mieszkańców Tarnowa do Budżetu Obywatelskiego,
- 5) monitorowanie procesu głosowania na projekty zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego.

Z uwagi na wskazany przedmiot działalności opisany projekt należy zaopiniować negatywnie przede wszystkim ze względu na naruszenie innych regulacji prawnych, w tym wynikających z prawa lokalnego.

W związku z tym należy stwierdzić, co następuje:

Zgodnie z art. 5a ust. 3 – 6 ustawy o samorządzie gminnym z jednej strony budżet obywatelski jest szczególną formą konsultacji społecznych. W ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy. **Zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej gminy.** Rada gminy w toku prac nad projektem uchwały budżetowej nie może usuwać lub zmieniać w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego. W gminach będących miastami na prawach powiatu utworzenie budżetu obywatelskiego jest obowiązkowe, z tym że wysokość budżetu obywatelskiego wynosi co najmniej 0,5% wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu. Środki wydatkowane w ramach budżetu obywatelskiego mogą być dzielone na pule obejmujące całość gminy i jej części lub kategorie kwotowe projektów dotyczące całości obszaru gminy lub jej części.

Z powyższego wynika, że budżet obywatelski jest częścią uchwały budżetowej, a to oznacza, że podlega materii ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.), w zakresie tworzenia i wykonywania budżetu gminy. Z uwagi na to, w § 16 ust. 3 Statutu Gminy Miasta Tarnowa wskazano, **że komisją właściwą do spraw budżetu w rozumieniu ustawy o finansach publicznych jest Komisja Ekonomiczna.** Rozwinięcie tej regulacji znalazło swój wyraz w uchwale Nr I/6/2024 Rady Miejskiej

w Tarnowie z dnia 9 maja 2024 r. w sprawie powołania Komisji Ekonomicznej Rady Miejskiej w Tarnowie, w której w § 2 pkt 1 postanowiono, że do zakresu działania tej Komisji należy **planowanie i ocena wykonywania budżetu Gminy Miasta Tarnowa**.

Kolejno, w świetle art. 5a ust. 7 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy określa w drodze uchwały wymagania, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego, w szczególności:

- 1) wymogi formalne, jakim powinny odpowiadać zgłaszane projekty z uwzględnieniem - o ile jest to możliwe - uniwersalnego projektowania, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240);
- 2) wymaganą liczbę podpisów mieszkańców popierających projekt, przy czym nie może być ona większa niż 0,1% mieszkańców terenu objętego pulą budżetu obywatelskiego, w którym zgłaszany jest projekt;
- 3) zasady oceny zgłoszonych projektów co do ich zgodności z prawem, wykonalności technicznej, spełniania przez nie wymogów formalnych oraz tryb odwołania od decyzji o niedopuszczeniu projektu do głosowania;
- 4) zasady przeprowadzania głosowania, ustalania wyników i podawania ich do publicznej wiadomości, biorąc pod uwagę, że zasady przeprowadzania głosowania muszą zapewniać równość i bezpośredniość głosowania.

W Gminie Miasta Tarnowa obowiązuje obecnie uchwała Nr V/53/2019 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego Gminy Miasta Tarnowa (Dz. U. poz. 1230 i z 2020 r. poz. 2333), która określa w szczególności:

- 1) wymogi formalne, jakim powinny odpowiadać zgłaszane projekty;
- 2) wymaganą liczbę podpisów mieszkańców popierających projekt;
- 3) zasady oceny zgłoszonych projektów co do ich zgodności z prawem, wykonalności technicznej, spełniania przez nie wymogów formalnych oraz tryb odwołania od decyzji o niedopuszczeniu projektu do głosowania;
- 4) zasady przeprowadzania głosowania, ustalania wyników i podawania ich do publicznej wiadomości.

Z uwagi na przedmiot opinii w sprawie należy powołać § 9 ust. 3 tej uchwały, zgodnie z którym projekt zgłoszony do budżetu obywatelskiego wraz z oceną merytoryczną i **opinią rady osiedla**, właściwej ze względu na miejsce realizacji projektu, Prezydent Miasta Tarnowa przedkłada do zaopiniowania **Komisji Strategii Rozwoju Miasta Rady Miejskiej w Tarnowie**. W postępowaniu uczestniczy także **Komisja Ekonomiczna Rady Miejskiej w Tarnowie**, do zadań której należy rozpatrzenie odwołań od decyzji o niedopuszczeniu projektu do głosowania z przyczyn opisanych w tej uchwale w § 8 i § 9 (§ 10 powołanej uchwały).

W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że zadania opisane w projekcie opiniowanej uchwały w zakresie jaki jest możliwy i uwzględniający istotę organu stanowiącego (funkcja stanowiąca i kontrolna) należą już do zadań innych komisji Rady Miejskiej w Tarnowie i to o charakterze stałym, co oznacza także, że Rada Miejska w Tarnowie opisane w przedmiocie działania kwestie nie identyfikuje jako przemijające (§ 13 ust. 2 Statutu Gminy Miasta Tarnowa). Można zauważyć, że przy tworzeniu norm prawnych, w tym także organizacyjnych należy kierować się zasadą prostoty i nie tworzyć bytów ponad miarę.

Tarnów, dnia 5 czerwca 2024 r.

Otrzymują:

- 1) Przewodnicząca Rady Miejskiej w Tarnowie,
- 2) a/a.

BEATA PRAWNY

Beata Baran
KR-828